

เรื่องเพศ ปกปิดและเปิดเผย : บทวิเคราะห์ วรรณกรรมกามารมย์ไทย

ศิริพร ศรีวรภานต์

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการนำเสนอเรื่องเพศใน สรรพหลัंहวน จัน ดารา และ อีสตรีอีโรติก ผลการวิจัยสรุปว่า สรรพหลัंहวน นำเสนอเรื่องเพศโดยนัยในขณะที่ จัน ดารา และ อีสตรีอีโรติก นำเสนอเรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมา

สรรพหลัंहวนใช้คำพวนเพื่อซ่อนเรื่องเพศและการร่วมประเวณี เมื่อผู้อ่านสามารถถอดรหัสคำพวนได้ เรื่องราวทางเพศก็ถูกเปิดเผย

การตีแผ่เรื่องเพศในจัน ดารา และอีสตรีอีโรติกเปิดเผยความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ระหว่างชาย-หญิงที่แตกต่างกัน จัน ดารา สะท้อนภาพสังคมแบบปิดตาธิปไตยที่ส่งผลให้เกิดการจ้องมองผู้หญิงในฐานะวัตถุทางเพศ หรือความรุนแรงทางเพศหรือการคุกคามทางเพศ ในขณะที่อีสตรีอีโรติกสะท้อนภาพของผู้หญิงบางกลุ่มที่ท้าทายขนบปฏิบัติของความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ระหว่างชาย-หญิงและต่อต้านจริยธรรมทางเพศที่เป็นมาตรฐานเชิงซ้อน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ประจำภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

กาจับกาฝากต้น	ตุ้มกา
กาลอดกาลากา	ร่อนรื่อง
เพกาหมู่กามา	จับอยู่
กาม่ายมัดกาชรวง	กึ่งก้านกาหลง (ลิลิตพระลอ)

อัศจรรย์บันดาลไหวหวาด	อสนีกำปนาทคะนองสาย
เปรี้ยวเปรี้ยวเสียงสนั่นลั่นแลบพราย	พระพิรุณไปรบปรายอายุละออง
ผกาแก้วโกสุมประทุมมาลัย	ก็แบ่งบานรับแสงสุริยส่อง
แมลงภู่มิ่งภูมรินทอง	ร่อนรื่องเชยรสสุมาลี (อิเหนา)

บทร้อยกรองที่ตัดตอนมาข้างต้น คือ บทอัศจรรย์ซึ่งเป็นส่วนที่กวีสามารถใช้ความสามารถทางวรรณศิลป์ของตนพรรณนาเชิงเปรียบเทียบเรื่องเพศและการร่วมประเวณี บทอัศจรรย์ที่ตัดตอนมาจากลิลิตพระลอมีความโดดเด่นด้านการเล่นคำว่า “กา” กับการเล่นสัมผัสอักษร ส่วนที่ตัดตอนมาจากอิเหนานั้นเป็นการใช้ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดอกไม้และแมลงเป็นสัญลักษณ์แทนเรื่องการร่วมประเวณี หากผู้อ่านขาดประสบการณ์การอ่านวรรณคดีไทยมักจะไม่ทราบว่บทร้อยกรองข้างต้นเป็นบทอัศจรรย์ซึ่งกวีใช้เป็นพื้นที่ในการแสดงออกด้านกามหรือการสังวาส โดยที่ผู้อ่านสามารถยอมรับได้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ความเปรียบหรือการบรรยายอย่างตรงไปตรงมา เช่น

นมแนบนมนิมน้อง	ท้องแนบท้องไอ้ท้อง
อ่อนท้องทรวงสมร	(ลิลิตพระลอ)

“เรื่องเพศ” โดยเฉพาะการร่วมเพศถือว่าเป็นเรื่องลามกและน่าอับอายที่ไม่สมควรเปิดเผย ศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาที่ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือได้เข้ามามี

อิทธิพลกำหนดความคิดของพุทธศาสนิกชนว่าความรู้สึกและความต้องการทางเพศเป็นเรื่องของคตินหาที่ทำให้เกิดทุกข์ควรกำจัดให้สิ้นไป¹ ด้วยเหตุที่เรื่องเพศถูกควบคุมอย่างเคร่งครัด สังคมจึงสร้างกลไกบางอย่างให้เรื่องเพศได้มีพื้นที่ในการแสดงออก นอกเหนือจากบทกวีหรือละครในวรรณคดียังมีนิทานมุขตลก เพลงพื้นบ้าน และจิตรกรรมฝาผนังถือว่าเป็นพื้นที่พิเศษสำหรับเรื่องเพศให้ดำรงอยู่หรือเปิดเผยตัวตนในพื้นที่สาธารณะ

ในปัจจุบันเรามีคำว่า "วรรณกรรมอีโรติก" หรือ "วรรณกรรมวิจิตรกามา" หรือ "วรรณกรรมเชิงสังวาส" หรือ "วรรณกรรมกามวิสัย" (Erotic Literature) ในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2545 ได้กล่าวถึงวรรณกรรมประเภทนี้ว่าเป็นงานเขียนที่บรรยายบทพิศวาสอย่างละเอียดและชัดเจน โดยถือว่าการมรมย์เป็นองค์ประกอบด้านสุนทรียะ แก่นเรื่อง หรือ ศิลธรรม นั่นคือ กามารมย์เป็นเพียงส่วนเกื้อหนุนจุดมุ่งหมายอื่นมากกว่าจะช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้เกิดความรู้สึกทางเพศ วรรณกรรมอีโรติกมิใช่ "เรื่องโป๊" หรือ เรื่องปลุกใจเสื่อป่าที่ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Pornography ซึ่งเป็นงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อยั่วยุ กามารมย์เป็นหลัก อีโรติกกับเรื่องโป๊มีลักษณะร่วมกันในแง่การแสดงเนื้อหาเรื่องเพศ แต่ทั้งสองแตกต่างกันด้านจุดมุ่งหมาย ประเภทแรกมิได้กระตุ้นหรือเร้าให้เกิดอารมณ์ทางเพศ ส่วนประเภทหลังสร้างเพื่อยั่วยุ กามารมย์

เรื่องแนวอีโรติกและเรื่องโป๊เป็นผลิตผลทางวรรณกรรมจากสังคมตะวันตกที่ไทยรับอิทธิพลเข้ามา ผู้อ่านส่วนใหญ่ในปัจจุบันเมื่อคิดถึงวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเรื่องเพศมักจะคิดถึงเรื่องอ่านทั้งสองประเภทโดยมักจะมองข้ามการสร้างสรรคจากภูมิปัญญาไทยดั้งเดิมที่เปิดเผยเรื่องเพศในรูปแบบของวรรณกรรมพื้นบ้านหรือ ศิลปะพื้นบ้าน ทั้งนี้มิได้หมายความว่าเรื่องเพศในสังคมตะวันตกมิได้แสดงออกในรูปของของวรรณกรรมพื้นบ้านหรือศิลปะพื้นบ้าน

¹ สุกัญญา สัจฉายา, *เพลงปฏิพากย์ : บทเพลงแห่งปฏิภาณของชาวบ้านไทย* (กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2525), หน้า 92.

บทความฉบับนี้ต้องการที่จะศึกษาวรรณกรรมเรื่องเพศหรือวรรณกรรมกามารมณ์ของไทย 3 เรื่อง ได้แก่ สรรพสิทธิ์² ซึ่งเป็นนิทานคำกลอนที่ใช้คำพวนตลอดทั้งเรื่อง จัน ดารา³ เป็นนวนิยายที่แสดงความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์ในครอบครัวชายเป็นใหญ่ และอิสตรีวีโรติก⁴ ซึ่งเป็นรวมเรื่องสั้นที่นำเสนอกามารมณ์จากมุมมองของนักเขียนหญิง

กามารมณ์กับอารมณ์ขัน

สรรพสิทธิ์ เป็นนิทานคำกลอนซึ่งไม่สามารถสืบหาผู้แต่งได้ จุดเด่นของเรื่องนี้ คือ การใช้คำพวนเกี่ยวกับเรื่องเพศตลอดทั้งเรื่องซึ่งเป็นการแสดงปฏิภาณทางภาษาที่สามารถพูดถึงสิ่ง "ต้องห้าม" ได้อย่างช่อนนัย นอกจากนี้เสียงหัวเราะที่ได้จากการอ่านจะกลบเกลื่อนความหยาบโลนหลังจากที่ผู้อ่านสามารถถอดรหัสคำพวนสำเร็จและทำให้เรื่องสัปดนทางเพศไม่ใช่เป็นเรื่องที่เร้าอารมณ์ทางเพศแต่เป็นเรื่องที่สร้างความขบขัน

สิ่งที่สำคัญในการอ่านเรื่องนี้ คือ การถอดรหัสคำพวน หากเราไม่สามารถถอดคำพวนได้ เราก็ไม่สามารถอ่านเรื่องนี้ได้อย่างสนุกสนาน คำพวนเป็นการแปลงคำใหม่โดยใช้การสลับที่เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์และเสียงตัวสะกดระหว่างคำหรือพยางค์โดยที่เสียงพยัญชนะของคำหน้าและคำหลังยังคงเดิม คำที่จะพวนได้ต้องมีจำนวนตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป คำพวน 2 พยางค์ เช่น "โกนเถะ" พวนเป็น "กะโกน" "กิปะ" พวนเป็น "กะปิ" เป็นต้น หากคำพวนมีมากกว่า 2 พยางค์ก็จะมีคำหลักที่จะไม่พวน เช่น "กากินชี้หมี" พวนเป็น "กุกินชี้หมี" หรือ "หมากินชี้กู" พวนเป็น "หมูกินชี้กา" เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าการสลับเสียงในคำพวนอาจจะไม่จำเป็นต้องคงเสียงเดิมตายตัวเสมอไปเพื่อคำที่ได้จากการพวนจะเป็นคำที่มีความหมายในพจนานุกรม เช่น "เบอร์ห้า" พวนเป็น "บ้ำเห่อ" เป็นต้น

² ปรตอ่านเรื่องย่อในภาคผนวก ก

³ ปรตอ่านเรื่องย่อในภาคผนวก ข

⁴ ปรตอ่านเรื่องย่อในภาคผนวก ค

ตัวละครและการดำเนินเรื่องในนิทานเรื่องนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับในนิทานจักรวาลต่างๆ ที่เรารู้จักไม่ว่าจะเป็นเรื่องสังข์ทอง มโนห์รา และปลาบู่ทอง เป็นต้น ตัวละครที่สำคัญ ได้แก่ "พระเอก-นางเอก" เป็นบุคคลชั้นสูง คือเป็นลูกกษัตริย์ "ผู้ช่วย" ซึ่งมักเป็นผู้อุปถัมภ์ช่วยเหลือ คือฤาษีกับเทวดา เช่นฤาษีช่วยนางเอกระหว่างหนีจากโจร เทวดาช่วยลูกสาวนางเอกเมื่อถูกยายเลี้ยงทอดทิ้ง ส่วน "ศัตรู" มีบทบาทคอยก่อกวนแกล้งให้นางเอกตกกระทำลำบาก เช่น โจรกับแม่เลี้ยง อย่างไรก็ตามจุดเด่นที่ส่งผลให้เรื่องนี้แตกต่างจากนิทานจักรวาลต่างๆ ทั่วไป คือ การใช้คำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศมาเล่นขนบการแต่งแบบเดิมๆ

ชื่อเมืองในนิทานจักรวาลต่างๆ โดยทั่วไป มักจะเป็นชื่อเมืองพาราณสีบ้าง เมืองรัตนบ้าง ชื่อเมืองในสรรพสิทธิ์หวนล้วนแต่เป็นคำสัปดนที่บอกขนาดของอวัยวะเพศของผู้หญิงทั้งสิ้น ชื่อเมืองของพระเอก คือ "ห้างกวี" ส่วนชื่อเมืองของนางเอกคือ "ห้างซี"

ชื่อตัวละครชายในนิทานจักรวาลต่างๆ อาจเป็นชื่อที่แสดงถึงชาติกำเนิด ดังเช่น สังข์ทองหรือสังข์ศิลป์ชัย เป็นต้น หรืออาจเป็นชื่อที่แสดงความเป็นสิริมงคลที่บ่งบอกความเป็นชาย เช่น ลักษณะวงศ์ พระสุชน สมุทรโฆษ เป็นต้น ผู้แต่งสรรพสิทธิ์หวนได้ใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นชายมาตั้งชื่อตัวละครฝ่ายชาย ดังนี้ ชื่อพระเอก คือ "โคหยอ" ชื่อบิดาของพระเอก คือ "โคตวย" ชื่อบิดาของนางเอก คือ "โบทัก" ชื่ออดีตสามีของแม่เลี้ยง คือ "โคหยวย" ผู้แต่งได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการตั้งชื่อตัวละครหญิง คือ การใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นเพศหญิงมาเป็นชื่อตัวละครหญิง ดังนี้ ชื่อนางเอกคือ "ไหญ่" ชื่อมารดาของนางเอก คือ "หั้นป्ली" ชื่อมารดาของพระเอก คือ "คี่หมม" ชื่อลูกสาวของนางเอก คือ "หาวดี" และชื่อแม่เลี้ยงของนางเอกคือ "เห็กหลี่"

ผู้แต่งสรรพสิทธิ์หวนสร้างความขบขันโดยใช้คำเรียกอวัยวะเพศชาย-หญิงมาสร้างเป็นคำผวนต่างๆ ให้เป็นชื่อเมืองและชื่อตัวละคร หากผู้อ่านไม่ได้นำคำเหล่านี้มาผวนก็จะมิอาจทราบว่าเป็นคำสัปดนทางเพศซึ่งเป็นการแสดงศักยภาพทางภาษาของผู้แต่งที่สามารถแปรรูปคำพยางค์ให้ผู้อ่านเล่นอย่างสนุกสนาน

นอกจากการเล่นชื่อเมืองและชื่อตัวละครโดยนำคำผวนสัปดนทางเพศมาแทนที่แล้ว ผู้แต่งยังเล่นเนื้อหาส่วนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นบทชมเมือง บทชมธรรมชาติ บทอัครจริย การแสดงความโศกและการแสดงถ้อยคำฝากรักให้สนุกสนานโดยการแทรกคำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศได้ด้วย ดังนี้

ในวรรณคดีทั่วไปมักจะบรรยายว่าเมืองยิ่งใหญ่ อุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

“ศรีสิทธิฤทธิไชย ไกรกรุงอดุงเดชฟุ้งฟ้า หล้ารั้ว กลัวมหิมา
รอาอาณาจักราภาพ ปราบทุกทิศ...อุดมยศโยคยิ่งหล้า⁵

ส่วนในสรรพสิทธิ์หวนบรรยายความยิ่งใหญ่และความสวยงามของเมืองเปรียบเทียบกับลักษณะและขนาดของอวัยวะเพศทำให้เกิดความขบขันแทนที่ผู้อ่านจะรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่ของเมืองนั้นๆ

นครยังมีเท่าผีแหน	กว้างยาวแสนหนึ่งคืบสิบยศศตา
เมืองห่างกวีรีหับระยับตา	พันหน้าคาปุรากรเป็นฉากบัง
สูงพอดีหีบพอหีบติด	ทองอังกฤษสลบสีด้วยหนิง ⁶

การชมธรรมชาติก็เช่นเดียวกัน มีการแทรกคำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งก่อให้เกิดความสนุกสนานแทนที่จะผู้อ่านจะรู้สึกถ้อยตามบรรยากาศของธรรมชาติ

ตัดทุ่งกว้างทางใหม่ป่าไทรโขก	ต้นขลิโหกหัวหมี่ไม้พีโ
ล้วนห่มยี่หาพันหน้าไทร	น้ำกลอไตไหลคล้าเป็นลำธาร
ลงหวัดตักลักบังพอสางร้อน	ข้ามดีหอนหาวยี่ลำธาร ⁷

⁵ กรมศิลปากร, *ลิลิตพระลอ*, พิมพ์ครั้งที่ 14 (กรุงเทพฯ : บรรณาคาร, 2514), หน้า 1.

⁶ ———, *สรรพสิทธิ์หวน*, (กรุงเทพฯ : ชมรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมบึงกุ่ม, 2543) หน้า

7.

⁷ ———, *สรรพสิทธิ์หวน*, หน้า 24-25.

ในขณะที่บทชมธรรมชาติโดยทั่วไปมักจะพรรณนาบรรยากาศพาฝัน ในป่ามีต้นไม้
ใบหญ้า มีเสียงนกร้องให้ความรู้สึกสงบและสบาย

เลียบเตียรข้างดินเขา...ชมไม้ไผ่สะอาด...พิพิธภูมิลำเนา
งามเอาใจใช้น้อย...งามพอดาดาตุ เพราะพอดูหูฟัง
นกประนังกันร้อง เพราะไพร่ก้องป่าก้อง เปรียกพื้นพงพี⁸

บทอัครรยใน*สรรพสิทธิ์* หวนยังคงชนบทการแต่งเช่นเดียวกับในวรรณคดี
ทั่วไปที่มีการใช้สัญลักษณ์ของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง
เป็นต้น เพียงแต่แทรกคำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศปะปนมาด้วยก่อให้เกิดภาพที่
ชัดเจนขึ้นเมื่อถอดรหัสคำผวนแล้ว

เกิดฝนตกสกลเล็กเด็กไม่ขอ	เด็จะยอจีหูกนอนคลุกคลี
มือพิหาฟ้าแลบอยู่แปลบปลาบ	เด็กซีหาบชายฝ่าหลังคาสี
พระพายจัดพัดพวยหวยติดคี	หันยังมีนอนทนให้ดลยอ ⁹

นอกจากนี้การแสดงความรู้สึก เช่น ความโศกเศร้ามักจะแทรกคำผวน
เกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยทำให้ผู้อ่านสนุกสนานมากกว่าที่จะรู้สึกโศกเศร้า

เข้ามากอดหั้นปลีนั่งคลีหา	นับว่ากรรมของพี่พระยีหา
เคยยอติรีหูอยู่กันมา	เจ้าลอลาแล้วน้องให้หมองนวล
เมื่อบุญยังดี ญาติกับไท	ยามไปไหนตัวพี่เคยซีหวน
ถูกถอดดอกดอกตำยายียวน	ไม่ถึงควรถึงตายแม่หายควี
ยกภูษีปีหิดแล้วปิดศพ	ชาติหน้าพบกันเล่าเถอะหาวิ ¹⁰

⁸ กรมศิลปากร, *ลิลิตพระลอ*, หน้า 24.

⁹ -----, *สรรพสิทธิ์*, หน้า 31.

¹⁰ -----, *สรรพสิทธิ์*, หน้า 22-23.

หากเราอ่านบทโคลงในวรรณคดีทั่วไปผู้อ่านจะรู้สึกโคลงเศร้าตามคำพรรณนาบทนั้น เช่น

สายหยุดหยุดกลิ่นพุ้ง	ยามสาย
สายบ่หยุดเสน่ห์หาย	ห่างเศร้า
ก็คืนก็วันวาย	วางเทวษ
ถวิลทุกขพบคำเข้า	หยุดได้ฉันท ¹¹

สำนวนฝากรักสำนวนหนึ่งซึ่งสร้างความซาบซึ้งแก่ผู้ฟังเป็นสำนวนที่แสดงคำมั่นสัญญาต่อนางอันเป็นที่รักทำให้ผู้อ่านมักจะคล้อยตามสำนวนฝากรักสำนวนนี้

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร	ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
แม้เกิดในใต้ฟ้าสุธาธาร	ขอพบพานพิศवासไม่แคลดคลา
แม้เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ	พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นกุมรา	เซยผกาโกสมปทุมทอง
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่	เป็นราชสีห์สิงสู่เป็นคู่สอง
จักติดตามทราวมสงวนนวลละออง	เป็นคู่ครองพิศवासทุกชาติไป ¹²

ผู้แต่งสรรพหีหวนจงใจล้อเลียนสำนวนฝากรักโดยแทรกคำผวนปะปนด้วย ซึ่งสร้างความขบขันและเป็นการบั่นทอนคำมั่นสัญญาที่ดูอ่อนหวาน ซาบซึ้งให้กลายเป็นคำชักชวนในเรื่องการมีความสัมพันธ์ทางเพศซึ่งอาจเป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันกับสำนวนฝากรักที่อ่อนหวานข้างต้นมิใช่หรือ

.....	เจาะดาวยอโบตักเอาหัดดี
ร้องถืหามตามทักพี่รักหยุด	พี่กับหูดอยาหลอกบอกเห็กหลี
หัวโบตักอ๊กหย่อนพุดอ่อนดี	ว่าหายดีเป็นหม้ายมาหลายเดือน

¹¹ ปริมาณชิตชิโนรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ, *ลิลิตตะเลงพ่าย*, พิมพ์ครั้งที่ 15 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 33.

¹² สุนทรภู่, พระอภัยมณี, อ้างถึงใน เอมอร ชิตตะโสภณ, *จารัตินิยมทางวรรณกรรมไทย : การศึกษาวรรณคดี* (กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2539), หน้า 76.

ใต้ของอินทรีบนแสในแดนล่อ ให้ชอบพอใจที่ไม่หมีเหือน¹³

อาจจะเป็นไปได้มิใช่หรือที่ผู้แต่งสรรพสิทธิ์หวนจงใจใช้คำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศเพื่อล้อเลียนและทลายกรอบของนิทานจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่วนเวียนอยู่กับเนื้อหาที่ซ้ำซากจำเจเพื่อสร้างความสนุกสนานแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้การใช้คำผวนเป็นการเล่นเรื่องเพศได้โดยไม่ถูกตำหนิและเป็นการป้องกันตัวเองจากการละเมิดกรอบของสังคมโดยไม่ถูกลงโทษเนื่องจากการกล่าวถึงอวัยวะเพศและการร่วมประเวณีอย่างตรงไปตรงมาถือว่าเป็นพฤติกรรมที่หยาบคายหากกระทำเช่นนั้นในโลกแห่งความเป็นจริง

อย่างไรก็ตามในสมัยต่อมาการมรมย์เป็นเรื่องที่สามารถนำมากล่าวถึงได้โดยไม่ต้องใช้กลวิธีทางภาษามาซ่อนนัยหรือใช้อารมณ์ขันมากลบเกลื่อนนัยทางเพศ

กามารมย์ของผู้ชายกับการกตขี้ทางเพศ

นวนิยายเรื่องจัน ดาราได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ในปี พ.ศ. 2507 ปฏิกริยาของผู้อ่านในขณะนั้นสามารถจำแนกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่ต่อต้านนวนิยายเรื่องนี้โดยมองว่าผู้แต่งเป็นคนหยาบซ่าเสื่อมทราวมศีลธรรมอย่างแรงหลายประการจึงบังอาจแต่งเรื่องอุจาดลามกถึงปานนี้ออกมาได้ อย่างหน้าไม่อาย¹⁴ ในขณะที่ผู้อ่านอีกกลุ่มหนึ่งที่สนับสนุนนวนิยายเรื่องนี้มักจะให้กำลังใจผู้แต่งว่าอย่าไปคนฟังพวกนั้นให้เสียอารมณ์จินตนาการดี ๆ คิดทำคิดแต่งให้เราได้อ่านอะไรดี ๆ ที่หากคนทำได้ยาก¹⁵

มิติของการอ่านเรื่องนี้จึงมักจะเป็นไปในลักษณะของการประเมินว่า “อนาจารหรือไม่อนาจาร” อีกมิติหนึ่ง คือ การมองนวนิยายเรื่องนี้ในฐานะภาพสะท้อนของชีวิตซึ่งรัฐจวน อินทรกำแหง ได้แสดงความเห็นว่าถ้าเราจะอ่านอย่างสังเกต

¹³ _____, สรรพสิทธิ์หวน, หน้า 37.

¹⁴ ประมุข อุณทรูป, “ประมุข อุณทรูป ขอชมมาอาจารย์รัฐจวน อินทรกำแหง” กนหนหนังสือ 6 (ธันวาคม 2528) : 19.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

พิจารณาชีวิตคน เราก็จะได้พบชีวิตของผู้ชายที่ถูกสาปคนหนึ่งที่ทั้งชีวิตดูจะมีดมน และวนเวียนมัวเมาอยู่กับสิ่งเดียว¹⁶ คือ กามซึ่งเป็นไฟที่เผาคนได้แม้คนนั้นจะอายุมาก จันเป็นคนฉลาด แต่ไม่สามารถใช้มันให้เกิดประโยชน์แก่ตนแก่ใครๆ เพราะติดในบ่วงกาม¹⁷ เป็นชีวิตที่น่าสมเพชเท่าๆ กับนำศึกษาว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น¹⁸

ในบทความนี้จะพิจารณานวนิยายเรื่องนี้ในแง่มุมมองของความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงภายใต้ระบบคิดแบบปิตาธิปไตยหรือชายเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นระบบคิดที่มีความหลากหลายและซับซ้อนโดยจะครอบคลุมตั้งแต่เรื่องของความรัก การแต่งงาน การร่วมประเวณี การคุมกำเนิด การสืบสายโลหิต เป็นต้น

ความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ในวัฒนธรรมไทยไม่ได้ถือว่าหญิงชายเสมอภาคกัน¹⁹ เนื่องจากระบบคิดแบบปิตาธิปไตยได้กล่อมเกล้าให้ชายและหญิงยอมรับว่าการร่วมประเวณีเป็นของชาย ชายเป็นผู้กระทำ ส่วนหญิงเป็นฝ่ายตอบสนองต่อความต้องการของชาย ประกอบกับความเชื่อที่ว่าเกียรติยศของชายวัดกันจากจำนวนเมียหรือนางบำเรอ²⁰ แน่แน่นอนว่าหญิงไทยได้กลายเป็นเพียงดอกไม้สำหรับเสริมบารมีของชายตลอดมา ชายที่มีภรรยามากก็คือผู้ที่มีบุญบารมี เมียเล็กเมียน้อย เมียทาสเมียเชลย เหล่านี้คือเครื่องประดับบารมีของชาย²¹ ซึ่งเป็นทั้งสัญลักษณ์ของอำนาจ คือ ใหญ่แล้วต้องมี“หนูๆ”คู่บารมีและเป็นทั้งทางมาแห่งอำนาจ คือ ใหญ่แล้วจึงได้เกี่ยวข้องในเชิงญาติกับคนใหญ่อื่น ๆ ด้วยการมีสัมพันธ์สาวทักับลูกหลานของเขา²²

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

¹⁷ โหม่งฝาง “ก่อนและหลังจัน ตารา,” *มติชนสุดสัปดาห์* 409 (กรกฎาคม 2531) : 37.

¹⁸ ประมุข อุณหุรูป, “ประมุข อุณหุรูป ขอมมาอาจารย์รัฐจวน อินทร์กำแหง,” *ถนนหนังสือ* 6 (ธันวาคม 2528) : 23.

¹⁹ นิธิ เอียวศรีวงศ์, *ว่าด้วย“เพศ” ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ* (กรุงเทพฯ : มติชน, 2545), หน้า 14.

²⁰ สมชาย ปรีชาเจริญ, “อดีต ปัจจุบันและอนาคตสตรีไทย,” ใน *ประวัติศาสตร์สตรีไทย* (กรุงเทพฯ : ชมรมหนังสือแสงดาว, 2519), หน้า 91.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

²² นิธิ เอียวศรีวงศ์, *ว่าด้วย“เพศ” ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ*, หน้า 19.

เราจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าจำนวน “เมีย/นางบำเรอ” กลายเป็นดัชนีชี้วัดความสามารถในเกมกามกัฬาของชาย²³

ด้วยเหตุที่ความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์ที่ไม่เสมอภาคโดยที่สังคมซึ่งเน้นความเป็นใหญ่ของชายเหนือกว่าหญิงได้ให้สิทธิในพฤติกรรมทางเพศแก่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เช่น สิทธิของผู้ชายในการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงได้หลายๆ คนหรือนอกกระบวนการแต่งงาน การยอมรับความคิดที่ว่าผู้ชายควรมีประสบการณ์ทางเพศ เป็นต้น ตัวอย่างของพฤติกรรมดังกล่าวหากผู้หญิงเป็นผู้กระทำจะมิได้รับการยอมรับและอาจจะถูกลงโทษอย่างรุนแรงจากกฎหมายและศีลธรรม สิ่งนี้แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์ที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิงด้วยเหตุนี้จึงได้สร้างจริยธรรมทางเพศซึ่งเป็นมาตรฐานเชิงซ้อนในการควบคุมพฤติกรรมทางเพศของผู้ชาย-ผู้หญิงที่เปิดโอกาสให้เพศชายแสวงหาความสุขทางเพศแต่ปิดโอกาสความสุขทางเพศแก่เพศหญิง

ความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์ระหว่างผู้ชาย-ผู้หญิงในจีน ดารวยังคงสะท้อนให้เห็นภาพของการแสวงหาความสุขทางเพศของผู้ชายโดยมีผู้หญิงเป็นวัตถุสำหรับบำบัดความใคร่

“สัมพันธ์ภาพระหว่างเจ้าบ้านกับลูกบ้านควรจะต้องอยู่บนรากฐานของความสนิทสนม... โดยเฉพาะก็ลูกบ้านฝ่ายหญิง...ไม่ว่าจะอยู่ในวัยสมควรหรือไม่สมควร หรือยังไม่เกินสมควรเท่าไรนัก ถ้าเป็นที่ต้องใจ เขาก็...ใช้-ก็อย่างว่านะแหละ...เขาชอบรับอุปการะเด็กยากจนที่ไร้ญาติขาดที่พึ่งโดยไม่เลือกวัย เลือกแต่ที่เป็นเด็กหญิงเท่านั้น บางรายก็ถึงกับลงทุนซื้อหาเอาไว้ในความอุปการะ...มีหน้าที่ปรนนิบัติรับใช้เขาเป็นประจำ...”²⁴

²³ สมชาย ปรีชาเจริญ, “อดีต ปัจจุบันและอนาคตสตรีไทย,” ใน *ประวัติศาสตร์สตรีไทย*, หน้า 91.

²⁴ อุษณา เพลิงธรรม, *ฉันทดารา* (กรุงเทพฯ : มติชน, 2544), หน้า 32-33.

คุณหลวงใช้อำนาจ “เจ้าบ้าน” แสวงหาความสุขทางเพศจากผู้หญิงในบ้าน เมื่อจันเป็นเจ้าบ้านเขาก็แสวงหาความสุขทางเพศจากผู้หญิงในบ้านด้วยเช่นกัน

“...แม้แต่รายที่ผมไม่เคยนึกสวาทและในรายที่อายุตั้งห้าสิบแล้วผมก็ไม่ปล่อยเอาไว้เปล่าๆ ...สรุปแล้วก็เหลือหลออยู่ก็แต่คนที่มิลูกสาวเป็นตัวตนแล้ว และคนที่เป็นผู้ชายด้วยกันเท่านั้นเอง”²⁵

ผู้หญิงในเรื่องนี้นอกจากจะกลายเป็นวัตถุบำบัดความใคร่และอาจจะถูกเปลี่ยนมือกันไปมาตามความพอใจของผู้ชาย เมื่อจันกลายเป็นเจ้าบ้าน เขาก็รับผู้หญิงของคุณหลวงมาเป็นของตน

“...เอาทั้ง “ซาเก๋า” และ “เต๋าเลี้ยง” ทั้งหลายของคุณหลวง...”²⁶

หรือนายเคนซึ่งเป็นคนใช้คนหนึ่งเชิญชวนจันให้ร่วมประเวณีกับผู้หญิงที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย

“นังแม่แหวน...อยู่ก่อนซี-นาย จะได้ช่วยกัน หรือนายก่อนก็ได้”²⁷

พฤติกรรมของคุณหลวงในฐานะขุนนางปลายแถวคนหนึ่งอาจมองได้ว่าเป็นตัวแทนพฤติกรรมของเจ้าขุนมูลนายส่วนหนึ่งในสังคมศักดินาที่นิยมเสริมบารมีของตนเองด้วยการมีภรรยาหรือมีหญิงรับใช้เป็นบริวาร ทักษะที่มองผู้หญิงเป็นเครื่องเสริมบารมีเป็นค่านิยมที่คนจำนวนมากไม่น้อยยอมรับกันมานานในสังคมไทย ใน จัน ดารา ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าขุนมูลนายอย่างจันหรือนายเคนก็ยังยึดถือค่านิยมนี้ตามแบบคุณหลวง อย่างไรก็ตามหากมองจากจุดยืนของแนวคิดสตรีนิยมในสมัยต่อมาที่ให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของผู้หญิง การที่ผู้หญิงคนหนึ่งตกเป็นวัตถุ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 343.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 343.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 87.

บ้ำบัดความไคร่ของชายคนเดียวหรือหลาย ๆ คนถือเป็นการกระทำที่ “หยาบคาย ป่าเถื่อน และหยาบช้าเหยียบย่ำความเป็นคนของเธอ”²⁸

จิตสำนึกของเพศชายที่มีต่อผู้หญิงเป็นไปในแง่ของการเห็นผู้หญิงเป็น “เครื่องเล่น” ส่งผลให้ภาพของผู้หญิงเป็นสิ่งที่มีความอวอบอัดอันเหมาะแก่การบ้ำบัดความไคร่อันครุ่ร่นของชาย²⁹หรือมีเสน่ห์ที่ยั่วยวนทางเพศนั่นเอง

“...เนื้อแพรที่เสียนลู่กับเนื้อทรวงอกอันสล้าง...กระเพื่อมสะเทือนอยู่ทุกอิริยาบถที่เธอเยื้องไหว...ชวนคอมตมและหิวหา...เนื้อกายท่อนบนของเธอขาวฉ่องราวกับผิวกลีบมะลิสดอยู่ในความสว่างอย่างอับ ๆ ของห้องน้ำที่จับจิตจับใจผม บีบคั้นและเค้นคล้อยอย่างไร้ความปราณีก็ถือทรวงอันล่อล่องลางอยู่เต็มลูกตา...มันทั้งรัญจวนและรบกวนใจ...”³⁰

นอกจากผู้หญิงอยู่ในฐานะวัตถุทางเพศที่ผู้ชายต้องการแสวงหาความสุขจากเธอแล้วเธอยังต้องเผชิญกับมาตรฐานทางเพศที่เป็นมาตรฐานเชิงซ้อน แม่ของจันทังครุ่ร่นจากการถูกข่มขืน ส่วนคุณแก้วตั้งครุ่ร่นเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับพี่ชายต่างมารดาของตน ผู้หญิงทั้งสองคนต้องเผชิญกับการตั้งครุ่ร่นนอกสมรสซึ่งผู้ปกครองของทั้งสองแก้ไขด้วยการหาผู้ชายมาแต่งงานด้วยเพื่อให้การตั้งครุ่ร่นอยู่ในระบบของการสมรสเนื่องจากคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับความสัมพันธ์ทางเพศก่อนสมรสหรือนอกระบบการสมรสของเพศชายในขณะที่ไม่ยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวของเพศหญิง

การข่มขืนเป็นเรื่องสืบเนื่องมาจากการเห็นผู้หญิงเป็นวัตถุบ้ำบัดความไคร่ผู้หญิงสามคนในเรื่องนี้ก็ต้องเผชิญกับการถูกข่มขืน ไม่ว่าจะเป็แม่ของจัน น้าวาค

²⁸ สมชาย ปริชาเจริญ, “อดีต ปัจจุบันและอนาคตสตรีไทย,” ใน *ประวัติศาสตร์สตรีไทย*, หน้า 98.

²⁹ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 87.

³⁰ อุษณา เฟื่องธรรม, *อัม คาราว*, หน้า 120-121.

และคุณแก้วล้วนแต่ประสบทุกข์เวทนาจากเหตุการณ์นั้น แม่ของจันตกเป็นเหยื่อของ นายจอมซึ่งจุดเธอไปข่มขืนเพื่อบีบบังคับให้เธอรับตนเป็นสามี แม้ว่านายจอมจะ เสียชีวิตก่อนได้กระทำการใดๆ แต่ก็ป็นต้นเหตุให้เธอถูกพรรคพวกอีกสองคน ผลิตเปลี่ยนข่มขืนกระทำชำเราเธอเป็นเวลาสองสัปดาห์จนกระทั่งถูกตำรวจจับตาย

ผู้ชายที่ข่มขืนแม่ของจันตกกับนำवादกระทำไปเพื่อสนองความต้องการทาง เพศของตนในขณะที่จันตกข่มขืนคุณแก้วเพื่อสร้างทายาทสืบพันธุ์

“ตรงพื้นที่เธอล้มลงนั้นเองผมก็เผด็จเธอเสียด้วยระบบอาชญากรรมที่ เรียกว่าข่มขืนกระทำชำเรา การต่อสู้ขัดขืนอย่างสาหัสของเธอได้ กลายเป็นรสชาติที่ยั่วให้ผมหมายจะฝากฝังลูกไว้ในอุทรของเธอ...”³¹

การข่มขืนเป็นความรุนแรงซึ่งผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อไม่เพียงแต่ต้องประสบ กับการบาดเจ็บทางกาย หากการข่มขืนยังส่งผลกระทบต่อจิตใจ ความรู้สึกและ ตัวตนของผู้หญิงเป็นอย่างมาก³² สภาพจิตใจของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนจะเริ่มต้นจาก ความรู้สึกที่ว้าวริกเหมือนตัวเองไม่ใช่คน หมดคุณค่า นำอับอาย รู้สึกต่ำต้อย รู้สึก ผิด คิดว่าตนเองทำให้เกิดเรื่องขึ้น โกรธตัวเอง ลงโทษตัวเอง แค้นใจตัวเอง แค้นใจ ผู้กระทำ กลียดผู้ชาย กลัวคนในสังคมจะดูถูกเหยียดหยาม หวาดกลัวความสัมพันธ์ ทางเพศ ขาดความมั่นใจในตัวเอง³³ นอกจากนี้ผู้หญิงยังอาจต้องเผชิญกับผลพวง แห่งความชั่วร้ายที่จะตามมา ไม่ว่าจะเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์ ผู้แต่งไม่ได้นำเสนอว่าเหยื่อทั้งสามคนเป็นโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ แต่พวกเขาต้องตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³¹ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 354.

³² ซลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, “ข่มขืน : ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในสังคมไทย,”

รัฐศาสตร์สาร 3 (2539) : 162.

³³ อรอนงค์ อินทรจิตรและนรินทร์ กรินชัย, *ข่มขืน ขื่นขม* (กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย, 2543, หน้า 25.

ตัวละครชายในเรื่องนี้เป็นภาพสะท้อนของผู้ชายบางคนในโลกแห่งความเป็นจริงที่ปล่อยให้ตัณหาอารมณ์พาตนไปสู่การข่มขืนผู้หญิงโดยมิได้เรียนรู้ที่จะปิดกั้นอำนาจฝ่ายต่ำหรือเคารพในความเป็นคนของผู้หญิงที่ทัดเทียมกับตน

แม่ของจันมีจิตใจเป็นกุศลที่ยอมปล่อยให้จันเกิดมาซึ่งส่งผลให้เธอต้องเสียชีวิตระหว่างที่คลอดจัน เช่นเดียวกับแม่ของจัน น้าवादให้กำเนิดคุณแก้วแม้ว่าจะถูกคุณหลวงข่มขืนและยอมใช้ชีวิตอยู่กับคุณหลวงต่อไปเพื่อที่จะเลี้ยงดูจันด้วยผู้หญิงเพียงคนเดียวที่ปฏิเสธบทบาทแม่จำยอมที่เป็นผลพวงจากการถูกข่มขืน คือคุณแก้ว เธอกำจัดการกในครรภ์เสีย สำหรับผู้ที่เชื่อว่าผู้หญิงควรจะมีสัญชาตญาณของความเป็นแม่คงจะติเตียนหรือประนามการกระทำอันหยาบช้ำของคุณแก้ว เป็นไปได้ไหมที่เราจะมองการกระทำของคุณแก้วว่าเป็นการตัดสินใจที่โศกสลด เพราะเธอต้องทำร้ายชีวิตหนึ่งอันเป็นผลพวงของการถูกทำร้ายจากอีกชีวิตหนึ่ง

หากนวนิยายคือการสะท้อนภาพชีวิตคน ผู้แต่งได้จำลองภาพชีวิตของผู้หญิงกลุ่มหนึ่งซึ่งต้องเผชิญกับการถูกกดขี่ทางเพศในรูปแบบของการเป็นวัตถุบำบัดความใคร่และการถูกข่มขืน จัน ดาวรา มีทั้งลักษณะของศิลปะและอนาจาร³⁴ นวนิยายเรื่องนี้อาจจัดว่าเป็นศิลปะเพื่อชีวิตในฐานะที่นำเสนอภาพสะท้อนของการที่ผู้หญิงถูกกระทำอนาจารทางเพศหรือถูกควบคุมพฤติกรรมทางเพศจากมาตรฐานทางเพศที่เป็นมาตรฐานเชิงซ้อนที่ใช้ความรุนแรงทำร้ายผู้หญิง การสนองอารมณ์หื่นกระหายของชายได้ส่งผลเป็นความระทมทุกข์ตราบชีวิตผู้หญิงเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงอย่างแม่ของจันและน้าवादต่างยอมอยู่ใต้ระบบอันโหดร้ายนี้เพื่อเลี้ยงดูชีวิตน้อยที่ถือกำเนิดมาแต่คุณแก้วตัดสินใจอีกแบบหนึ่ง

คุณยวทนายทรพยากร

³⁴ คำว่า "ศิลปะและอนาจาร" ในที่นี้ผู้เขียนไม่ได้พิจารณาในแง่ของศิลปะการประพันธ์ หากพิจารณาในแง่เนื้อหาแล้วนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนชีวิตของตัวละครที่เป็นตัวแทนของคนดี-คนเลว หรือคนที่ประสบกับสิ่งที่สูงส่ง-สิ่งที่ต่ำทรามในชีวิต เป็นการฉายภาพทั้งด้านทั้งดงามและกึ่งหยาบที่มนุษย์ต้องเผชิญ ในแง่ที่จัน ดาวราเป็นศิลปะ แต่ในขณะที่เดียวกัน ในแง่ที่จัน ดาวราเห็นเรื่องเพศ การข่มขืน การใช้เพศเป็นเครื่องแสดงอำนาจ การหมกมุ่นในกามารมณ์ สิ่งเหล่านี้ชวนให้สรุปได้หรือไม่ว่าจัน ดาวรา มีลักษณะอนาจารด้วย

นอกจากนี้การที่ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรงทางเพศให้เกิดขึ้นกับแม่ของจัน ต่อมาเหตุการณ์นั้นก็เกิดขึ้นกับคุณแก้วซ้ำอีกครั้ง อาจจะกล่าวได้ใหม่่ว่าตราบไต่ที่สังคมไทยยังคงสืบทอดคติกาแบบชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงรุ่นแล้วรุ่นเล่ายังคงต้องเผชิญกับความรุนแรงทางเพศสืบเนื่องกันไป

สังคมที่ถูกครอบงำด้วยระบบคิดแบบปิตาธิปไตยมักจะทำสร้างและตอกย้ำความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ระหว่างเพศชายและเพศหญิงให้ไม่เสมอกันซึ่งส่งผลให้เกิดการจ้องมองผู้หญิงในฐานะวัตถุทางเพศ บางครั้งอาจก่อให้เกิดความรุนแรงทางเพศหรือการคุกคามทางเพศ ภาพที่ค่อนข้างจะเข้มข้นสุดโต่งในจัน ดาราได้ช่วยทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อน "ความเป็นจริง" ของสังคมในแง่มุมหนึ่งซึ่งเราอาจจะยังไม่ได้ปรับเปลี่ยน ประณาม หรือทิ้งไว้เบื้องหลังแต่อย่างใด

กามารมย์ของผู้หญิงกับการตีแผ่เรื่องเพศ

"สตรีนิยม" เป็นกระบวนคิดหรือเป็นทฤษฎีที่มีความหลากหลายและปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ "สตรีนิยม" เข้าไปถึง นอกจากนี้ "สตรีนิยม" ยังอิงกับแนวคิดทางวิชาการอื่นๆ เช่น จิตวิทยา สังคมนิยม เป็นต้น แม้ว่าวาทกรรมที่ว่าด้วย "สตรีนิยม" จะมีความหลากหลายมุมมอง แต่หากพิจารณาโดยภาพรวมแล้วสตรีนิยมมีจุดร่วมกัน คือ การขจัดการกดขี่ทางเพศที่ผู้หญิงถูกกระทำในรูปแบบต่างๆ เช่น ความรุนแรงทางเพศ จริยธรรมทางเพศที่เป็นมาตรฐานซ้อน เป็นต้น

ในช่วงทศวรรษ 1970 ขบวนการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีเป็นปรากฏการณ์ที่โดดเด่นในสังคมตะวันตกและในหลายสังคมทั่วโลก นักสตรีนิยมและนักเขียนสตรีได้ขีดชูและยกย่องคำขวัญที่กล่าวว่า "เรื่องส่วนตัวคือการเมือง" สำหรับวรรณกรรมสตรี³⁵ คำขวัญดังกล่าวหมายถึงการที่นักเขียนสตรีเขียนด้วยอารมณ์ความรู้สึก เขียนถึงความทุกข์ทรมานจากการกดขี่ทางเพศ การเอาใจเอาเปรียบ งานหนักภาระหน้าที่

³⁵ การให้คำนิยามของคำว่าวรรณกรรมสตรีเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวางขอบเขตได้เด็ดขาดตายตัว ในที่นี้จึงขอล่าวอย่างกว้างๆ ว่าเป็นวรรณกรรมที่เขียนโดยสตรีเพื่อสตรีและเกี่ยวกับสตรี

ของผู้หญิง พวกเขาเขียนเพื่อที่จะประกาศให้สตรีอื่นรับฟังและรับรู้ เป็นการจุดไฟแห่งการรวมตัวของสตรีที่ทุกข์ทรมานให้เข้าใจ เห็นใจ และรวมตัวกันเพื่อต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบในสังคมอันเกิดจากการเลือกปฏิบัติทางเพศโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสถานภาพสตรีที่เป็นอยู่ให้เขยิบไปสู่สถานภาพที่ควรจะเป็น สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมสตรี คือ การเปิดเผยและบรรยายความสัมพันธ์ทางเพศจากมุมมองของสตรี³⁶ซึ่งเป็นมิติแห่งการต่อสู้ของสตรีที่ท้าทายมุมมองแบบเดิมๆ ของความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์ในสังคมที่มีแนวคิดแบบปิตาธิปไตย เวลาผ่านมาเกือบ 30 ปีนับตั้งแต่คำขวัญดังกล่าวถือกำเนิดขึ้น คำขวัญนี้ยังมีอิทธิพลต่อนักเขียนสตรีของไทยที่นำเสนอวรรณกรรมซึ่งบรรยายอารมณ์ ความรู้สึก ร่างกายและความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิง ได้แก่ สุจินดา ชัดยาหลงกต ม.ล. เบญจมาศ ชุมสาย อารยา ราษฎร์จำเริญสุข เป็นต้น

วรรณกรรมเล่มหนึ่งที่เลือกมาศึกษาในบทความฉบับนี้ คือ *อิสตรีอีโรติก* ซึ่งเป็นหนังสือชุดรวมเรื่องสั้นที่นำเสนอประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกและความต้องการในเรื่องกามารมณ์ของผู้หญิง

จุดร่วมกันประการหนึ่งของ คินวันพูซ เบาะหลัง และ ซ่องว่างระหว่างขา คือ การบรรยายความปิติสุขแห่งเพศรสที่ผู้หญิงได้จากผู้ชาย

"อยากหลับให้นานแสนนานกับความอ้อมเอม แต่ความเสียดายวันเวลามีมากกว่า เราจึงเริ่มบทใหม่ อีกครั้ง อีกครั้ง และอีกครั้ง...หกวันที่น่าวันคืนของเรามีแต่ห้องนอนสีขาว เพดานสูง ม่านสีเขียวใบดอง บาง ไวน์และลมระรื่นจากแม่น้ำ"³⁷

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁶ ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ, *การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมสตรีของเยอรมันกับไทย* (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 16.

³⁷ คำ ผกา, "คินวันพูซ," ใน *อิสตรีอีโรติก* (กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2545), หน้า 11-12.

การที่ผู้หญิงแสดงความพึงพอใจต่อเพศสตรีว่าเป็นการทำหายอำนาจของเพศชาย ในฐานะเจ้าของกามารมย์ในสังคมที่มีแนวคิดแบบปิตาธิปไตยที่กล่อมเกลาให้เพศหญิงเก็บงำและปกปิดอารมณ์ทางเพศ

ในคืนวันพุธและเวยะหลังยังบอกเล่าถึงความสัมพันธ์ทางเพศที่อยู่นอกระบบการแต่งงาน สังคมปิตาธิปไตยยอมรับการที่ผู้ชายมีความสัมพันธ์ทางเพศนอกระบบการแต่งงาน แต่คนส่วนใหญ่ในสังคมกลับตีเคียดหรือเหยียดหยามผู้หญิงที่มีพฤติกรรมดังกล่าว นักเขียนสตรีนำเสนอประสบการณ์ของผู้หญิงซึ่งทำหายจริยธรรมทางเพศที่แนวคิดแบบปิตาธิปไตยกล่อมเกลาผู้ชายและผู้หญิงในสังคม

"ฉัน" ในช่องว่างระหว่างขาพบว่าปัญหาในชีวิตคู่ของเธอ คือ การไม่มีความสุขจากเพศสัมพันธ์

"...ไซไม่เคยรู้เลยว่าตลอดเวลาเจ็ดเดือนที่มีเซ็กซ์กันฉันไม่เคยถึงเลย...

ไม่เคยเลย แม้แต่ครั้งเดียว"³⁸

ผู้หญิงที่ปรารถนาความสุขจากเพศสเป็น การบรรยายประสบการณ์อีกแบบหนึ่งที่ทำให้หายความเชื่อเดิม ๆ ที่ว่าเพศชายเท่านั้นที่มีสิทธิในการแสวงหาความสุขทางเพศ การมีความสัมพันธ์เชิงกามารมย์กับเพศชายไม่ใช่เพียงหนทางเดียวเท่านั้นที่ผู้หญิงแสวงหาความสุขทางเพศ "ฉัน" ในคืนวันพุธยังได้แสวงหาความสุขทางเพศด้วยตนเอง การกล่าวถึงการแสวงหาความสุขทางเพศจากผู้ชายหรือจากตนเองถือว่าเป็นเรื่องที่ทำหายบทบาททางเพศของผู้ชายในสังคมแบบปิตาธิปไตย ทั้งนี้เพราะผู้หญิงกำหนดความต้องการทางเพศในพื้นที่สาธารณะที่เคยเป็นของผู้ชาย

สิ่งที่นำเสนอใน เสร็จแน่ กับ หรือปรารถนานั้น...ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปเลย คือ การที่ฝ่ายหญิงเป็นคนกำหนดขอบเขตของกามารมย์

"ปลดกระดุมเสื้อ...ริมฝีปากเค้าก็เริ่มมาประกบปาก...พอเอะเรายังไม่พร้อม เท่านั้นเค้าก็หยุด..."³⁹

³⁸ ณัฐยา ศิรกรวิไล, "ช่องว่างระหว่างขา," ใน *อิสตรีวิโรติก*, หน้า 45.

"...เธอเบียดร่างชิดเขา...เขาเบียดกับเธอ...ด้วยแรงปรารถนา เธอเลื่อนริมฝีปากไปคลอเคลีย ก่อนขบบนใบหูกระซิบบอกกับเขาแล้ว เบบ่า แค่นี้ก่อนนะใจ...เขาไม่หยุด...แต่เธอหยุดและเขาทำอะไรไม่ได้ มากไปกว่านั้น บนเส้นที่เธอกำหนด..."⁴⁰

อำนาจของผู้หญิงในการกำหนดขอบเขตแห่งกามารมณ์เกิดขึ้นได้หากฝ่ายชายยอมให้ความร่วมมือ เป็นไปได้มิใช่หรือที่เหตุการณ์อาจจะไม่หยุดตามที่ฝ่ายหญิงต้องการ การล่วงละเมิดทางเพศหรือการข่มขืนอาจจะเกิดขึ้นได้ถ้าฝ่ายชายมิได้มีจิตสำนึกที่ยอมรับข้อกำหนดของฝ่ายหญิง

นักเขียนสตรีกลุ่มนี้เปิดเผยความปรารถนาทางเพศของสตรีซึ่งต้องการมีความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์จากบุรุษและเรียกร้องความพึงพอใจจากความสัมพันธ์นั้น การบรรยายเรื่องเพศสัมพันธ์ของสตรี ความรู้สึกทางเพศ ศิลปะของเพศสัมพันธ์ รวมถึงสรีระของสตรีเพื่อต่อต้านและยกเลิกข้อห้ามของสังคมอันมีบุรุษเป็นใหญ่⁴¹ นอกจากนี้ยังเปิดเผยเพื่อให้สตรีได้เข้าไปใกล้ชิดกับร่างกายเนื้อตัวของสตรีเนื่องจากทุกวันนี้สตรีไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอับอายในร่างกายของตัวเองและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปกปิดร่างกายของตัวเองอีกต่อไป⁴²

การเปิดเผยร่างกาย อารมณ์ความรู้สึกและความต้องการของผู้หญิงเป็นสิ่งหนึ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในโลกของวรรณกรรม แต่ยังเกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ผู้หญิงกลุ่มหนึ่งท้าทายขนบปฏิบัติของความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์และเห็นวามมาตรฐานทางเพศที่ครอบงำเพศหญิงเป็นมาตรฐานซ้อนที่กดขี่และปิดทับตัวตนและ

³⁹ อรุณี ศรีสุข, "เสร็จแน่," ใน *อิสตรีอีโรติก*, หน้า 45.

⁴⁰ ปรารถนา รัตนะ, "หรือปรารถนานั้น...ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปเลย," ใน *อิสตรีอีโรติก*, หน้า 121.

⁴¹ ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ, *การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมสตรีของเยอรมันกับไทย*, หน้า 42.

⁴² Simone de Beauvoir, Interview with Alice Schwarzer, in *Der Spiegel*, 30 Jg. (April, 1976) อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ, *การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมสตรีของเยอรมันกับไทย*, หน้า 43.

ความรู้สึกนึกคิดของเพศหญิงที่มีต่อเรื่องเพศ นอกจากนี้ผู้หญิงบางคนเสนอว่า ผู้หญิงสมัยใหม่ควรกล้าที่จะเปิดเผยอารมณ์และความปรารถนาของตน การประเมินว่าความคิดเห็นข้างต้นถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ยังเป็นคำถามปลายเปิดที่ยังต้องถกเถียงกันต่อไป

บทบาททางเพศของผู้หญิงในฐานะเจ้าของกามารมณ์และผู้แสวงหาความสุขทางเพศซึ่งเข้ามาท้าทายบทบาทของการเป็นฝ่ายตอบสนองทางเพศหรือการเป็นวัตถุทางเพศ ส่วนการที่เพศหญิงก้าวสู่การเป็นเจ้าของกามารมณ์เฉกเช่นเพศชายจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิงหรือการปรับความสัมพันธ์ระหว่างเพศในแง่ไหนเพียงใดยังต้องคอยดูกันต่อไป

เป็นไปได้หรือไม่หากเราจะพิจารณาว่าผู้หญิงที่มีเสรีภาพทางเพศเป็นผู้หญิงทันสมัยหรือผู้หญิงสมัยใหม่แต่อาจจะไม่ทันสมัยนัก โดยเฉพาะสังคมที่ยังคงถูกรอบงำด้วยระบบคิดแบบปิตาธิปไตย ดังเช่น สังคมไทย ซึ่งผู้หญิงที่เชื่อมั่นในเรื่องเสรีภาพทางเพศอาจจะถลำลึกจนเกินไปในเรื่องนี้และอาจจะกลายเป็นเหยื่ออันน่าพิสมัยสำหรับบุรุษ⁴³ หากฝ่ายชายไม่เคารพสิทธิของผู้หญิงบางกลุ่มซึ่งเลือกที่จะมีเสรีภาพทางเพศแต่กลับแสวงหาความสุขทางเพศโดยใช้แนวคิดนี้ให้เป็นประโยชน์กับตน แทนที่จะสามารถปลดแอกโซ่ตรวนแห่งการเป็นวัตถุทางเพศที่พันธนาการพวกเขาไว้ แนวคิดเสรีภาพทางเพศอาจกลายเป็นปัจจัยที่ผลักดันผู้หญิงให้กลับเข้าสู่วังวนของความเป็นวัตถุทางเพศอีกครั้ง

การทำหายความสัมพันธ์เชิงกามารมณ์แบบปิตาธิปไตยที่น่าเสนอในรูปแบบของการมีเสรีภาพทางเพศเป็นมิติแห่งการต่อสู้ในเรื่องเพศของผู้หญิงแบบหนึ่ง ใน ครั้งสุดท้ายของเขาและเธอ สะท้อนให้เห็นการปกปิดของผู้หญิงที่ถูกคุกคามทางเพศในที่สาธารณะ เช่น ในโรงภาพยนตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴³ เรื่องเดียวกัน

“เธออยากหันไปมองหน้าเขาให้ชัด แต่มันไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ใช่แค่เพราะเธอไม่เคยกล้าพอและจะไม่มีวันกล้าพอ... เธอหันมองตามทิศทางที่เขาเดินออกไป... หายัดน้ำซึ่งเอ่อคลออยู่บนดวงตาของเธอ...”⁴⁴

อีกมิติหนึ่งของการทำลายความสัมพันธ์เชิงกามารมย์แบบชายเป็นใหญ่ที่ควรจะเกิดขึ้น คือ การต่อต้านหรือการขัดขืนต่อการถูกคุกคามทางเพศ อย่างไรก็ตามผู้แต่งกลับเพียงแต่สะท้อนภาพของผู้หญิงที่ถูกคุกคามทางเพศและความหวาดกลัวที่จะเผชิญหน้ากับผู้ที่กระทำซึ่งเป็นการบอกล่าปัญหาที่ยังคงเกิดขึ้นจริงในสังคมที่ผู้หญิงหลายคนต้องประสบ การสะท้อนภาพของปัญหาที่ผู้หญิงบางส่วนถูกคุกคามทางเพศก็เป็นอีกหนทางหนึ่งซึ่งตีแผ่ปัญหาให้สังคมรับรู้และจะได้หาวิธีการแก้ไขต่อไป หากนักเขียนหญิงนำเสนอเรื่องราวที่ตัวละครหญิงสามารถต่อต้านหรือขัดขืนการถูกคุกคามทางเพศจะทำให้มิติของการทำลายความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ที่ทรงพลังมากขึ้นก็เป็นได้

บทสรุป

บทความนี้ศึกษา จัน ดารา กับ *อิสตรีอีโรติก* โดยใช้มุมมองสตรีนิยมพบว่า จัน ดารา เป็นการนำเสนอความสัมพันธ์เชิงกามารมย์ระหว่างชาย-หญิงในลักษณะของการกดขี่เพศหญิงเนื่องจากผู้หญิงในเรื่องกลายเป็นวัตถุสำหรับบำบัดความใคร่ ส่วน *อิสตรีอีโรติก* บอกล่าอารมณ์ ความรู้สึก ความปรารถนาทางเพศของผู้หญิงซึ่งทำลายผู้ชายที่เป็นเจ้าของกามารมย์แต่นำเสียดายที่ดูเหมือนว่ายังไม่ทำลายหรือขัดขืนการคุกคามทางเพศ วรรณกรรมทั้งสองเรื่องตีแผ่เรื่องเพศ ในขณะที่ *สรรพสิทธิ์* หวนซ่อนนัยทางเพศโดยนำเสนอניתานคำกลอนในรูปของคำผวนที่ผู้อ่านต้องถอดรหัสคำผวนได้จึงจะได้พบกับความหยาบโลนที่ขบขัน

สรรพสิทธิ์นำกามารมย์มาเล่นโดยใช้คำผวนซ่อนนัยทางเพศซึ่งทำให้เกิดความสนุกสนานและความหยาบโลนหากถอดรหัสคำผวนได้ ส่วน จัน ดารา กับ

⁴⁴ ธิดา ผลิตผลการพิมพ์, “ครั้งสุดท้ายของเขาและเธอ,” ใน *อิสตรีอีโรติก*, หน้า 71-72.

อิสตรีอีโรติกนำเสนอการมรยอย่างตรงไปตรงมาซึ่งจะกล่าวหาว่าวรรณกรรมทั้งสองเรื่องอ่อนด้อยในแง่ของศิลปะทางการประพันธ์ก็คงจะไม่ได้เนื่องจากบริบททางวัฒนธรรมการอ่านและทัศนคติต่อเรื่องการมรยแตกต่างกัน

ในวัฒนธรรมไทยโบราณ การมรยแยกจากความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติได้ยาก เช่น หญิงรู้สึกตัวว่าเป็นเมียของคนทีตัวร่วมเพศด้วย เหมือนกับผู้ชายรู้สึกและถือเอาผู้หญิงทีตัวร่วมเพศว่าเป็นเมีย (คนที่เท่าไรก็ตาม แต่เป็นเมียก็แล้วกัน) ในขณะที่การมรยของคนสมัยปัจจุบันแยกออกมาจากสถาบันครอบครัวเครือญาติได้สะดวกกว่า การมรยเป็นสมบัติของเอกบุคคลทีสามารถให้แก่คนอื่นได้ และมักถือว่าการมรยทีถูกต้องจะต้องให้ควบคู่ไปกับการรักซึ่งก็เป็นสมบัติส่วนบุคคลอีกอย่างหนึ่งเช่นกัน การมรยของคนสมัยนี้จึงเป็นอารมณ์ความรู้สึกทีสลับซับซ้อน มีความลึกในหลาย ๆ ด้านไม่เพียงแต่ด้านการสัมผัสเพียงด้านเดียว⁴⁵

การมรยในวัฒนธรรมไทยโบราณจึงเป็นเรื่องปิด แต่ก็ไม่ได้ปิดตายเนื่องจากมีการใช้ศิลปะการประพันธ์มาช่วยแย้มนัยทางเพศทีซ่อนอยู่ ส่วนการมรยในปัจจุบันเป็นเรื่องเปิดทีบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิง หรือ รักร่วมเพศอย่างตรงไปตรงมาพร้อม ๆ กับการสร้างกระบวนการขัดเกลาความคิดว่าผู้อ่านในสังคมสามารถยอมรับได้เนื่องจากมีความการจำแนกขอบเขตของความแตกต่างระหว่างเรื่องอีโรติกกับเรื่องโป๊ ผู้อ่านสามารถยอมรับได้หากนำเสนอการมรยในเรื่องอีโรติกเนื่องจากไม่มีเจตนาทีจะกระตุ้นหรือเร้าอารมณ์เพศ อันทีจริงแล้ววาทกรรมข้างต้นยังคงคลุมเครือไม่ชัดเจน ผู้แต่งเรื่องอีโรติกระบุไว้ในวรรณกรรมด้วยหรือว่าเขาหรือเธอไม่มีเจตนาจะกระตุ้นหรือเร้าอารมณ์เพศ ส่วนเรื่องโป๊มีการระบุอย่างชัดเจนว่าเขาหรือเธอต้องการกระตุ้นหรือเร้าอารมณ์เพศ

สิ่งหนึ่งทีเราในฐานะผู้อ่านพึงตระหนัก คือ กระบวนการสร้างวัฒนธรรมการแต่งและวัฒนธรรมการอ่าน ในยุคสมัยหนึ่งเชื่อกันว่าเรื่องเพศควรรำเสนอในรูปของคำผวนเพื่อลดนัยทางเพศและกลายเป็นเรื่องชวนขันโดยทีผู้แต่งและผู้อ่านไม่ถูกมองว่าเป็นคนหยาบคายหมกมุ่นในเรื่องเพศ ในอีกยุคสมัยหนึ่งเชื่อกันว่าเรื่อง

⁴⁵ นิธิ เอียวศรีวงศ์, ว่าด้วย "เพศ" ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ, หน้า 90.

เพศถือเป็นคนศิลปะหรืออนาจารนั้นต้องดูที่เจตนาว่าจะกระตุนหรือเร้าอารมณ์เพศหรือไม่ หากไม่ก็ถือว่าเป็นศิลปะ

จากการศึกษาสรรพสิทธิ์หวน จัน ดารา และอิสตรีวีโรติกพบว่าวรรณกรรมทั้งสามเรื่องปกปิดและเปิดเผยเรื่องเพศ ผู้แต่งสรรพสิทธิ์หวนปกปิดเรื่องเพศด้วยการใช้คำผวนเกี่ยวกับเรื่องเพศ ตราบใดที่ผู้อ่านไม่สามารถถอดรหัสคำผวนได้ เรื่องเพศยังคงถูกปกปิดต่อไป แต่เมื่อใดก็ตามที่ผู้อ่านสามารถถอดรหัสคำผวนได้ เรื่องเพศถูกเปิดเผย ในขณะที่การเปิดเผยเรื่องเพศในจัน ดาราและอิสตรีวีโรติกชัดเจนกว่าในสรรพสิทธิ์หวนเนื่องจากผู้แต่งมองว่างานเขียนของตนเป็นวรรณกรรมอีโรติกซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะให้เรื่องเพศได้เปิดเผยตัวตน หากมิใช่พื้นที่ดังกล่าวเรื่องเพศยังคงถูกปกปิดต่อไป อาจสรุปได้หรือไม่ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ถูกปกปิดไม่ว่ายุคสมัยใด แต่ให้เปิดเผยในพื้นที่สำหรับเรื่องเพศไม่ว่าจะเป็นรูปแบบคำประพันธ์ ดังเช่น คำผวน หรือ ประเภทวรรณกรรม ดังเช่น วรรณกรรมอีโรติก ที่ได้เสนอและวิเคราะห์ในบทความนี้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก : เรื่องย่อสรรพสิทธิ์หวน

ผู้แต่งสรรพสิทธิ์หวนเริ่มเรื่องด้วยการกล่าวถึงเมืองของพระเอก คือ ท้าวไฉนยอน ครั้งยังมีเทวีสั้น กว้างยาวแสนหนึ่งคืบสิบยศดา เมืองห้างกวีรัหับระยับตา พันหญ้าคาปูลากเป็นฉากบัง

ท้าวโคตวาทกับนางคีเหมมผู้เป็นบิดามารดาของพระเอกประสงค์จะให้ลูกชายมีคู่ครอง
จึงให้ทูตนำสาส์นไปสู่นางไทรหทัย

ต้องไปสู่นอกสาวท้าวโบटक
เป็นลูกเนื้อเชื่อนิลนางหิ้นป्ली

มันตั้งหลักอยู่ไกลชื่อไทรหทัย
เมืองห้างซิปกครองทั้งสองคน

ท้าวโบटकรับสาส์นแล้วตกลงและกำหนดวันแต่งงาน

โนวจาโคตวาทรักด้วยกัน

ได้จากเมืองห้างกวีเจ้าคิเหมม

มาพูดแยมบุตรีไปตีหั้น

.....

สำหรับงานเลี้ยงคนทุกคนคอ

แล้วหุหมี่ฉีกฉีกให้เล็ก

ไว้จ้อเด็กพอดมีทุกหอ

หอยกับหมี่ยี่ห้าอย่าให้พอ

.....

ดูเดือนปีถึงวันต้นค้อยรอ

ขึ้นลิปสี่ปีเห็ดเปิดโอกาส

จ้ออย่าพลาดแน่ประจักษ์นะดักหอย

ก่อนจะถึงวันงานไม่นานพวกโจรป่าเข้าตีเมืองห้างซีทำให้นางหิ้นป्लीแม่นางเอก
ส่วนไทรหทัยหนีรอดไปได้และชออยู่กับฤาษี เมื่อพระเอกทราบข่าวก็รีบตามไปช่วย
นางเอกและได้เจอเธอที่อาศรมฤาษีจึงได้พากลับเมืองของตนและครองคู่กันอย่างมี
ความสุขโดยมีลูกสาวหนึ่งคน ชื่อหาวคี ต่อมาทั้งสามคนพากันมาเยี่ยมท้าวโบटक

พร้อมทั้งเมียลูกพ้อเดินยอด้ก

บุกริหัทรักแบกป่าแหกหลี่

.....

ข้ามดอนตอปอดิตเจอะบิตา

.....

นี่คือลูกผัวแล้วหัวเราะร้อ

ดอกฝิ่งดอได้ฉั้นครวหั้นสี

เมื่อปีเห็ดเกิดนารูห่านบี

ชื่อหาวคีสวายเดจไร่เค็จโย

.....

ต่อมาเห็กหลี่ซึ่งเป็นภรรยาคนใหม่ของท้าวโบटकรู้สึกริษยาหาวคีซึ่งเป็นที่
โปรดปรานของท้าวโบटक นางกลัวจะถูกแย่งสมบัติจึงออกอุบายว่าจะกลับไปเยี่ยม
ญาติและขอหาวคีไปเป็นเพื่อนด้วย ระหว่างทางจับหาวคีล่อยแพ เทวดาต้อง
เนรมิตเกาะให้หาวคีล่อยไปติดเกาะเพื่อค้อยเรือจะกลับเมือง ฝ่ายเห็กหลี่ก็กลับไป
ทูลท้าวโบटकว่าแพแตก หาวคีตกน้ำหายไป ต้นฉบับมีอยู่เพียงเท่านี้

.....

จับถึงสาวหาวคีนั่งปีหิต

หามสถิติลอยแพแหเป็นหมี่	ไม่รู้เลยว่าเขาทำใจห่าดี
ห้องยังพืดกคับมาอับปาง	ต้องนำเชียวเดียวแสดแสดแสดส่อง
.....	เห็นเด็กน้อยลอยคอไม่ยอด้ง
.....	ถูกต้องลงไปช่วยหวยยังลี
โผฝั่งหวีวีหิงน่าสงสาร
อยู่เกาะถิ่นกินหลับปอดาห์	เรือไหนมาตีหามจะข้ามไป

ภาคผนวก ข : เรื่องย่อจัน ดารา

แม่ของจันถูกจุดไปข่มขืนจนตั้งครรภ์ อาของเธोजึงว่าจ้างคุณหลวงให้แต่งงานด้วย แม่ของจันเสียชีวิตระหว่างคลอดจัน น้าवादลูกพี่ลูกน้องกับแม่ของจันเลี้ยงดูจันโดยยอมเป็นเมียคุณหลวงและให้กำเนิดคุณแก้ว ระหว่างนั้นคุณหลวงก็แสวงหาความสุขทางเพศจากผู้หญิงทุกคนในบ้านและมักจะข่มเหงรังแกจันอยู่เนืองๆ ต่อมาคุณบุญเลี้ยงภรรยาเก่าคุณหลวงย้ายเข้ามาอยู่ด้วย จันมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคุณบุญเลี้ยง จันถูกคุณแก้วใส่ร้ายว่าข่มขืนเธอจึงถูกไล่ออกจากบ้านและไปอาศัยอยู่กับตาที่พิจริตจึงได้รู้ภูมิหลังของตน คุณแก้วท่องกับพี่ชายต่างแม่น้าवादจ้างจันไปแต่งงานกับคุณแก้ว คุณแก้วให้กำเนิดลูกชายปัญญาอ่อนซึ่งจันรับอุปการะ ส่วนน้าवादบวชเป็นชี ระหว่างนั้นคุณแก้วกับคุณบุญเลี้ยงมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวต่อกัน คุณหลวงพบจันนอนกับคุณบุญเลี้ยงทำให้ตกใจจนล้มลงเป็นอัมพาต ส่วนจันอยากมีลูกจึงข่มขืนคุณแก้ว คุณแก้วตั้งครรภ์แต่ก็ทำลายเด็กในครรภ์ ตั้งแต่นั้นมาคุณแก้วปฏิบัติตนราวกับเป็นผู้ชายและแสวงหาความสุขทางเพศจากผู้หญิงในบ้าน

ภาคผนวก ค : เรื่องย่อจากอิสตรีอีโรติก

อิสตรีอีโรติกเป็นรวมเรื่องสั้นซึ่งในบทความฉบับนี้เลือกเฉพาะที่เป็นวรรณกรรมเรื่องสั้นของนักเขียนสตรีไทยที่เป็นแนวสมจริงเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เรื่อง

ปลาหลงน้ำรัก ของรงค์ วงษ์สวรรค์จึงไม่นำมาศึกษา นอกจากนี้เรื่องฉันทคือโสภณีนี คักดีสิทธิ์ ซึ่งเป็นเรื่องแปลและเรื่อง ชิตาสมุทร ซึ่งเป็นเรื่องแนวจินตนาการกับ ต่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นความเรียงจะไม่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

คืนวันพุธ

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่มีผิดหวังจากคนรักและอ่อนคลายยามเหงาของตนด้วยการไปเที่ยวกลางคืนพบชายแปลกหน้าคนหนึ่งเกือบมีความสัมพันธ์กัน แต่เธอหยุดและตัดสินใจกลับบ้านโดยคิดว่าสามารถแสวงหาความสุขทางเพศให้กับตนเองได้

เบาะหลัง

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่กำลังจะกลับบ้านที่ต่างจังหวัดซึ่งเดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อมาพบคนรักซึ่งมีภรรยาอยู่แล้ว

ช่องว่างระหว่างขา

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่มีปัญหาด้านเพศสัมพันธ์ ได้ปรึกษากับเพื่อนเพื่อหาวิธีในการมีเพศสัมพันธ์ให้มีความสุข ท้ายเรื่องเธอสามารถมีความสุขทางเพศกับสามีได้

เสร็จแน่

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่ต้องการไปเที่ยวเกาะเสม็ดกับผู้ชายที่เธอหลงรักและพร้อมที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเขา แต่เมื่อเขาต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเธอ เธอก็ปฏิเสธ

ครั้งสุดท้ายของเขาและเธอ

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่ถูกคุกคามทางเพศในโรงพยาบาลนรีแห่งหนึ่งซึ่งหญิงสาวไม่กล้าเผชิญหน้ากับคนที่คุกคามเธอ หรือปวารณา...ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปเลย

เป็นเรื่องราวของหญิงสาวคนหนึ่งที่หวนระลึกถึงความสัมพันธ์กับคนรักในอดีตที่รักและยอมตามเธอ

บรรณานุกรม

- ประคอง นิมมานเหมินท์. *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์, 2543.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. *สตรีนิยม : ขบวนการอุดมคติแห่งศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2545.
- De Beauvoir, S. *The Second Sex*. Middlesex : Penguin, 1972.
- Friedan, B. *The Feminine Mystique*. New York : Dell, 1983.
- Jackson, S. *Women's studies : A Reader*. New York : Harvester Wheatsheaf, 1993.
- Millett, K. *Sexual Politics*. Chicago : University of Illinois, 2000.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย